

Norges vassdrags – og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
E-post: nve@nve.no

07.06.14

Høringsuttalelse til 132kV ledning Gjengedal – Storebru / Agledal

SFE Nett AS søker om konsesjon for ny 132 kV ledning Gjengedal – Storebru/Agledal for å skaffe nettkapasitet for det konsesjonssøkte Gjengedal kraftverk og konsesjonssøkte småkraftverk i området Hyen – Storebru.

Etter å ha lest konsesjonssøknaden og konsekvensutgreiinga konkluderer vi med at den samfunnsmessige gevinst forbundet med en utbygging ikke oppveier for tiltakets belastning for natur, naturressurser og lokalsamfunn.

Vi krever derfor at NVE fatter vedtak mot bygging av ny 132 kV ledning Gjengedal – Storebru/Agledal.

Vi vil nedenfor nevne momenter som beskriver naturverdier og konsekvenser, før vi utdyper vår konklusjon.

Naturverdier

Rådmannen i Gloppen kommune gir uttrykk for at det er store naturverdier i området i sin innstilling til formannskapet og kommunestyret i kommunen:

” Men traseane går også gjennom området der det er påvist store naturverdier som ein i samband med anna kommunal arealplanlegging prøver å vere restriktiv med å tillate ny arealbruk i”

Formannskapet gir indirekte sin tilslutning til dette da de i sitt vedtak om linja er: *”uroa over konsekvensane for landskap og naturmangfald.”*

I konsesjonssøknadens fagrapport kommer det klart fram at man mener det er store naturverdier i landskapsområdet. (s.11 – 26).

Den siste delen av linjetraseen inn til Gjengedal kraftverk er planlagt i den 1,7km. lange bekkekløfta Gjengedalsgjølet. Denne naturtypet er rødlistet (Nær trua). Naturtypen ”bekkekløft” er beskrevet i Miljødirektoratets bekkekløftprosjekt (2011): *” Bekkekløfter er en av de viktigste naturtypene i Norge mht. naturverdier og biologisk mangfold, og de er utpregete hotspotmiljøer med store ansamlinger av rikt, sjeldent og truet artsmangfold. Vernebehovet for bekkekløfter er betydelig”.*

Gjengedalsgjølet er gitt karakteren ”regional til nasjonal verdi” (svært viktig) .

Gjengedalsgjølet er lite utforsket, det er kun foretatt registreringer i Gjengedalsfossen og ved Klype. Her finnes rasmark og bergvegger med stort potensial for rødlistede arter.

Bekkekløftsprosjektet hevder at det er sannsynlig at en grundig registrering i Gjengedalsgjølet vil avdekke flere rødlistede arter og dermed øke verdien av det som naturtype (vern).

Gjengedalggjølet utgjør store deler av innfallporten til Naustdal/Gjengedal landskapsvernområde og omslutes av dette i nord, øst og sør.

Landskapsvernområdet og traseområdet grenser til hverandre. Turgåere, jegere og fiskere bruker fjellområdet i sin helhet og det har således stor verdi for folk i lokalsamfunnet og for tilreisende turister.

Tidligere miljø- og utviklingsminister Erik Solheim uttaler på landskapsvernområdets hjemmeside: "Jeg er glad for at et av de største sammenhengende fjellområdene på Vestlandet uten tyngre tekniske inngrep nå er vernet. Landskapet har stor variasjon, og her er noe av det fineste en finner av lavfjellslandskap i Sør-Norge."

Konsekvenser

Tiltaket vil få konsekvenser for villreinstammen i villreinområde 15, Førdefjella. Villreinnemnda skriver i sin høringsuttalelse: *"Me vil og legge til at lina i seg sjølv vil kunne redusere tilgjengeleg beiteareal i ytterkant av leveområdet ved å skape ein trekkbarriere som skjer av det aktuelle endefjellet."*

Det er kjent at kraftlinjer er et problem for fugl. Man vet at det i området finnes ørn, falk (bl.a. vandrefalk) skogsfugl og hubro (rødlistet).

Bygging av kraftlinja i Gjengedalsgjølet vil rasere det biologiske mangfoldet i den rødlistede bekkekløfta og ødelegge habitater for rødlistede fugler og pattedyr som fossekall, hubro og oter.

Konsekvensutgreiinga bekrefter at tiltaket vil få "stor negativ konsekvens" for landskapsområder langs linja.

Kraftlinja vil få stor negativ konsekvens for utøvelse av friluftsliv i området og vil medføre tapte turisinntekter.

Rådmannen skriver i sin innstilling at: *"Det er også eit vesentleg poeng at lina fører til visuell forringing av område som ligg langt vekk frå kraftverket som utløyser behovet, og slik sett inneber ulempe for folk som har liten nytte av utbygginga."*

Annet

I mars 2014 uttrykte Miljødirektoratet bekymring for et betydelig press på de gjenværende større, sammenhengende naturområdene i bl. a. Sogn og Fjordane og nevner inngrep knyttet til energiproduksjon som en av trusselfaktorene. (NRK Trøndelag).

Gloppen kommunestyre gikk i 2007 mot trasealternativ for 420kV-lina gjennom Gloppen, bl.a. på grunn av store naturverdier. (Rådmannen)

Grunneiere i Ommedalen, der kraftlinja legges ned i dalen og inn Gjengedalsgjølet, hevder at denne traseen er omsøkt uten at de er informert på forhånd.

Kraftoverskuddet i Norge er bra. Norge eksporterer mye kraft og størstedelen av Gjengedalproduksjonen er tenkt for eksport. (Rådmannen).

I Gloppen kommune blir det i dag produsert om lag 4 ganger eget energibehov. (Rådmannen).

Kraftprisene for produsentene er lave, skattene er høye. Mange produserer på et minimum og ubenyttet potensiale er således høyt. Mange småprodusenter er teknisk konkurs. (Nasjonen).

Småkraftprodusenter som SFE hevder er avhengige av linja, ønsker ikke linja, da den påfører de høye tilknytningsavgifter som gjør utbyggingsprosjektene ulønnsomme i tillegg til at de eksisterende småkraftverkene risikerer å gå konkurs. (Artikkel i Firda Tidend).

I en spørreundersøkelse i Firdatidend svarte 61,62% at bygginga av linja ikke bør tillates. Det ble registrert 2710 stemmer.

I sin innstilling til formannskapet og kommunestyret hevdet rådemannen at hun er *”skeptisk til verknadene på landskap og naturmangfald av kraftlina frå Gjengedal til Storebru, og ser ikkje at lokal samfunnsnytte er så stor at desse verdiane må vike .”*

Konklusjon

Man har grunn til å mene at konflikten i denne saken dreier seg om et tap av naturverdier satt opp mot den finansielle avkastningen SFEs aksjonærer og noen få i lokalsamfunnet kan forvente, som et resultat av tiltaket.

Rådmannen og formannskapet i Gloppen kommune hevder at det er store naturverdier i prosjektområdet og dette bekreftes i tiltakets konsekvensutgreiing. Miljødirektoratets bekkekløftprosjekt beskriver en rødlistet naturtype av nasjonal verdi, som utgjør siste del av traseen inn til kraftverket. I tillegg finnes det store verdier knyttet til jakt, fiske, friluftsliv og turisme i området. Tidligere miljø- og utviklingsminister Erik Solheim hevder at området representerer noe av det fineste en finner av lavfjellslandskap i Sør-Norge.

Bygging av kraftlinja vil få store konsekvenser for fugler og dyr i prosjektområdet. Man har nevnt villrein, rovfugl og skogsfugl i tillegg til rødlistede arter som hubro, fossefall og oter.

Konsekvensutgreiinga bekrefter at tiltaket vil få “stor negativ konsekvens” for landskapsområder langs linja. Bl.a. vil den rødlistede bekkekløfta Gjengedalsgjølet bli rasert pga. anleggsarbeid.

Kraftlinja vil få stor negativ konsekvens for utøvelse av friluftsliv i området og vil medføre tapte turistinntekter. Det er også verdt å merke seg rådmannens utsagn om at *”linja fører til visuell forringing av område som ligg langt vekk frå kraftverket som utløyser behovet, og slik sett inneber ulempe for folk som har liten nytte av utbygginga.”*

Miljødirektoratet gir uttrykk for bekymring for et betydelig press på de gjenværende

større, sammenhengende naturområdene i bl. a. Sogn og Fjordane og nevner inngrep knyttet til energiproduksjon som en av trusselfaktorene. Gloppen kommune har tidligere gått i mot andre trasealternativ på grunn av store naturverdier.

Kraftoverskuddet i Norge er bra og størstedelen av produksjonen som er tenkt knyttet opp mot linja er tenkt for eksport.

Småkraftprodusenter som SFE hevder er avhengige av linja, og som er oppgitt som grunnlag for konsesjonssøknaden, ønsker ikke linja. De hevder den påfører de høye tilknytningsavgifter som gjør utbyggingsprosjektene ulønnsomme, i tillegg til at de eksisterende småkraftverkene risikerer å gå konkurs.

Ettersom småkraftprodusentene i området går i mot linja, faller nesten halvparten av det planlagte produksjonsvolumet, som var tenkt knyttet opp mot linja, bort. Man står altså igjen med 146Gwh som er den planlagte årsproduksjonen for Gjengedal kraftverk, et kraftverk som i seg selv er kontroversielt og ennå ikke realisert. Det synes åpenbart at det er en ubalanse i saken da miljøtapene blir betydelige, uten at behovet for linja er tilstede. Tiltaket er et ulogisk inngrep samfunnsmessig.

Man har således grunn til å slutte seg til rådmannens innstilling. Den samfunnsmessige gevinst ved en utbygging, oppveier ikke for tiltakets belastning for natur, naturressurser og lokalsamfunn.

Vi krever derfor at NVE fatter vedtak mot bygging av ny 132 kV ledning Gjengedal – Storebru/Agledal.

Med hilsen

Lennart Moe
(*sign.*)

Henning Moe
(*sign.*)

